

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izredna vsak četrti in vsa s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 6 K, pol leta 3 K in za četrta leta 1.50 K. Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hoče sam po njega, plača na leto samo 5 K. — Naročnina se pošilja na: Upravišтво „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Katoškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 12 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravišтво: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročnine, inserate in reklamacije. — 1 kvadratni centimeter prostora stane 16 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zabave vsakega petičarja 24 vin., izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

Politika.

Pri nas Slovencih se politizira sedaj skoro izključno le po listih. Zborovanj ni, sestankov in posvetovalj le malo. Dvojno nas je v politiki zadnji čas posebno zanimalo: kako se mislijo preurediti razmere v državi in kako naj nastopamo mi Slovenci v tej velevažni dobi.

Zaradi preuredbe Avstrije po vojski so nemški listi nastopili s takim krikom in šumom, da so tudi nekateri naši ljudje zrlji že z bojaznijo v bodočnost. Mislili so, sedaj bo vse nemško, in za druge avstrijske narode bodo prišli strašno slabi časi. Mi pa nismo izgubili glave v tem hrupu in trušču. Vedeli smo, da Nemci se ne tvorijo cele Avstrije in da nemški listi še niso avstrijska vlada. Naš cesar ljubi vse narode enako in njegova vlada ne sme nobenega cesarju zvestega naroda pritiskati ob steno, ampak mora biti vsem enako pravična. Treba je tudi pomisliti, da nemški listi in nemški politiki še ne pomenijo vsega nemškega naroda. Nemško ljudstvo vse drugače misli. Nemški kmet in delavec se borita v strelskih jarkih rama ob rami s slovenskim kmetom in delavcem, oba imata iste dolžnosti in iste pravice, oba tudi isti cilj, obraniti Avstrijo pred njenimi sovražniki. Nemški vojak si niti ne drzne misliti, da bi v zaledju imel Slovenec naenkrat manj pravic kakor Nemec, ker sta tudi na bojiščih bila enakovredna. Vojska je naučila avstrijska ljudstva, da so se začeli med seboj spoštovati, drug o drugem misliti počestno in pravično ter skupaj držati kakor en moč, kadar so sami in njihova skupna domovina v stiski. Listi in politiki naj ne motijo tega čuta za enake pravice vseh narodov, čuta za ljubezen med narodi samimi in za požrtvovalno udanost do Avstrije.

Slovenci dobro vemo: Avstrija je in bo naša domovina, ki bo skrbela za vse nje zveste narode z enako pravičnostjo. Tudi nas Slovencev ne bo pustila tlačiti od večjih narodov. Slovensčina bo imela slejkoprej svoje pravice v Avstriji. Za to se ne dajmo prestrašiti, ako drugonarodne stranke nastopajo

bolj šumno. V politiki je pač navadno tako, da čim manjša je opravičenost, tem močnejši je glas.

Ker so torej drugi narodi že precej glasni in že kažejo svoje račune za trpljenje in življenje na bojiščih in v zaledju, za to je pač samoumevno, da se izraža od mnogih slovenskih strani srčna želja, naj Slovenci tudi kmalu nastopimo javno ter izpovevmo, kako si mislimo mi preuredbo Avstrije in kaj bi nam bilo posebno pri sre. Toda Bogu bodi poteženo, kakor nalašč v prilog našim narodnim neprijateljem se je v tem času, ko vse hrepeni po skupnem nastopu za blagor našega naroda, začel v najmočnejši slovenski stranki, to je v Slovenski Ljudski Stranki na Kranjskem notranji prepir, ki onemogočuje ne samo skupen nastop vseh Slovencev, temveč otežkočuje tudi skupen nastop sorodnih ljudskih strank. Prepir sicer za obstoj stranke ni nevaren, ako se zopet vsi njeni pristaši vrnejo nazaj k starim, nesebičnim, le na blaginjo narodovo se ozirajočim strankinim vzorom, toda za sedaj je zelo škodljiv, ne morda tolikim kranjskim Slovincem, kakor vsem Jugoslovanom v monarhiji in osobito se nam obmejnim Slovincem. Toda upamo, da se možem, katerim je za dobro stvar, posreči tudi ta prepir poravnati ter tako pripraviti pota za skupno slovensko politiko.

Armade že korakajo.

Armade za spomladanske boje že korakajo. Iz časopisja nepristranskih držav izvemo, da je četverosporazum svoje za spomladanske ofenzive pripravljene čete že začel spravljati na bojišča. Nobenega dvoma ni več, da bo tudi v letu 1917 skušal četvero sporazum izsiliti odločitev na zahodnih bojiščih, torej na francoskem in italijanskem bojišču. Anglija že nekaj časa spravlja celo novo armado na Francosko in nobena tajnost ni več, da bo angleški vrhovni poveljnik Douglas Haigh prevzel tudi francosko fronto do Somme, tako da bo francoska fronta vsled skrat-

sanja tem gostejše zasedena. Tekom meseca marca bodo prispele na francosko bojišče tudi nekatere portugalske divizije in novoustvarjene čete iz francoskih ter angleških naselbin. S temi skupaj upajo zadostiti Francozi in Angleži premoč nad Nemci ter jim zadati odločilen udarec.

Tudi Italija je pridno pripravljala nove čete za svojo fronto. Ko so se politični in vojaški voditelji ob novem letu v Rimu posvetovali o nadaljevanju vojske, se je v italijanskih časnikih izražalo prepričanje, da se bo lažje kakor na fronti proti Nemcem dovesti boje na fronti proti nam do odločitve. Slišala so se celo namigavanja, da bodo Italijani dobili za svoj naval na nas celo pomoč od svojih zaveznikov, ker sicer ni zelo verjetno, ako hočejo na spomlad zares naskočiti nemško fronto.

Kaj pričakujejo naši sovražniki od spomladnih bojev? Italijani, vedno vročokrvni in lahkomišelnji, sedaj sanjajo o najslajnejših zmagah. Bolj hladno računajo Francozi in Angleži. Iz govora francoskega vrhovnega poveljnika povzamemo, da sicer še ne pričakujejo popolnega poraza Nemcev, vendar upajo pa več doseči kakor v lanskim bojih. Njihova artilerija je označena in pomnožena, artilerijska gradiva na razpolago v izobilju in tako mislijo, da bodo lahko podvzeli na na daljši fronti kakor preteklo leto.

In kaj mislimo mi? Pešeno in odkrito smo ponudili sovražnikom mir, da se naredi konec prelivanja dragocene človeške krvi. Z zasmehom in žalitvijo so odbili našo ponudbo. Miru nočejo, ampak našo kri, našo zemljo, naša morja. Za to zaupamo, da nas Bog, ki vidi naša sreča in našo pošteno voljo za mir, tudi letos ne bo zapustil. Naši junaki bodo spet na vseh frontah sicer z nadčloveškimi napori, a vendar zmagovito odbijali sovražne navale. Ko bodo sovražniki tudi na letošnjo spomlad spoznali, da so popolnoma brezuspešni njihovi napori, mogoče da potem le pridejo do spoznanja, da je boljši mir, kakor neplodovito mesarjenje in klanje.

LISTEK.

Vojni spomini.

(Napisal Januš Holoc.)

(Dalje.)

Mesteca Krasne je gorelo v švigajočem plamenju. Potegnil je še nesrečni veter od nasprotne strani nam v oči in obraz grizeči dim z mamečo vročino.

Ta prvi spopad je bil nekaj groznega, ker je nas prvič skoro trenutno objelo in zgrabilo vse vojno gorje. Od spredaj silni pehotni ogenj in divji požar; od strani pa je sula na nas pogin sovražna artilerija kot iz peklenškega žrela.

Pri vsem tem prasketanju, gromenju in udarjanju se je pokazal naš avstrijski vojak pravega in neustrašenega junaka. Niti eden ni zbežano plašen tekel nazaj, ampak vsak je rli naprej, četudi v gotovo smrt. Nad vse ganljivo vdano so se vedli v tem boju častniški slugi. V najljutejšem ognju so nosili ter vlačili mrtve častnike v ozadje. Enega sem videl, kako je po trebuhu plazeč, ves črn od dima, priskakal ranjenega gospoda za kupec z lopatico vržene zemlje. Tukaj je postal, izvlekel obvezo in začel zavezovati krvavečega ranjenca. Malo preveč je pri tem opravilu dvignil roko. Sovražna krogla mu je od strani postrigla tri prste. Niti zavikal ni junač, ampak vtaknil ranjeno roko v žep, pograbil gospoda z levico in ga vlekel nazaj.

Toneče solnce je sipalo zadnje, krvavo rdečaste pramene žarkov na bojno polje pri Krasne dne 26. avgusta 1914. Večerni hlad je v nežnem sušanju jel gladiti in božati počrnela lica razjarjenih bojevnikov.

Pri objemu blagodejnega mraka se je polegel prasket pušk in artilerija je zaprla peklenko žrelo. Le besneče uničujoči požar je še bolj grabežljivo zasadi krepelje v poslopja. Visoko sikajoči plameni so nekako pritajeno, a dalekovidno trobili delo komaj račete vojne.

V kritju mraka smo prejeli povelje: Umakniti se nazaj! Dvignile so se naše precej prerajene vrste in zapustile nikdar pozabljeno — prvo bojno polje. Rusi so morali videti naš umik, a niti eden se ni pokazal iz rova, da bi se pognal za nami.

Stali smo v nepopisnem ognju od ene ure popoldne do osme ure zvečer, a menda nobeden ni videl sovražnika.

Ko sem se pomikal nazaj po vlažnem, po dimu smrdečem bojnem polju, nisem mogel verjeti, da sem doživel v nekaj urah vso grozo vojne. Uvidel sem, da vsi popisi vojsk in bitk, kar sem jih kedaj čital v svojem življenju, niso niti senca tega, kar se dogaja in doživlja v resnici. Prva bitka! Ostaneš mi do pičice nepozabna v spominu do smrti.

IV.

Po prvi bitki.

Umikali smo se molče resnih obrazov na levo, proti mestecu Glynjane. Na tem nočnem pohodu sem zgubil svojega slugo Lojza. Nad tri tedne se odsle-

njsva videla. Z od požara dobro osvitlene planjave smo zavili v gozdček. Ravno na prehodu iz luči v gozdno temo sem zloputnil s staričkim podpolkovnikom našega polka v do vratu globoko lužo. Pošteno sem se pohladil; ta kopelj mi je nekoliko omilila žilostne utise prvega spopada. Kar na slepo srečo sem kresali po gostem lesu in prav po naključju smo dospeli v zgoraj imenovano mesteco. Mraz me je skletetajote potresal, ker sem stal premočen v nočnem hladu. Ubogi po sili okopani podpolkovnik se je vse del na kanton ob cesti, si podprl trudno glavo in menil:

„Tukaj bom sedaj počakal, dokler me ne maga neizogibna pljučnica.“

Zmotil se je. Zgodilo se mu je kakor tisti osebi, se poslavlja vsako pomlad od kukavice, pa jo poslušajo prisušene duše še skozi desetletja. Tudi nas spod podpolkovnik še pokreha dandanes, a brez pljučnice.

Mene so pozvali še ono noč v glynjanski grad, kjer mi je divizijski šef-zdravnik oblekel službo paderja. Kakor v hram božji ob času obiskane shoda vsuli so se ranjenci vseh mogočih polkov v gradisce, da jih obvežem. Z veseljem sem se lotil tega krvavega dela, videč, s kolikim zaupanjem so uprte v mene motne oči stoterih ranjencev. Saj so bili menda prepričani, da sem izučen ranocelnik.

Bog zna, kolikim sem obvezal ono noč rane, po večini povzročene od sovražnih šrapnelov. Prihajali so po največ primeroma lahko zadeti; oni, ki so čutili še toliko moči, da so se lahko privlekli z bojišča. Kar je pa bilo težko ranjenih, so prebili ono noč na zapuščenem bojišču.

Avstrijski vojni dolgovi.

Vojni stroški za avstro-ogrsko monarhijo so znašali do konca leta 1916 okroglo 42 milijard kron. Računa se zdaj, ko se je vse podražilo, na 2 milijardi prirastka na mesec. Denimo, da bo vojska še eno leto; potemtakem bi imeli 24 milijard več, torej vsega skupaj 66 milijard. Nemci štejejo za sebe okroglo 84 milijard kron s koncem sedanjega l. 1917.

Svojih vojnih stroškov imamo z vojnimi posojili dozdaj pokritih okroglo 26 milijard in pol; nepokritih ostane torej še 15 in pol milijard. Recimo kar tu; čim več vojnih stroškov se pokrije z vojnimi posojili, tem bolje. Od vojnih posojil bo pač treba plačevati obresti in skrbeti polagoma za povrnitilo; a za nepokrite dolgeve se bo koj ob koncu vojske moralo iskati pokritje in takrat bo skrbi in težav za to več, nego jih je sedaj. Naš finančni minister je izrekel to-le: „Kakor se da naprej videti, se ne bomo mogli izogniti davku, ki bo poplačal en del tistih državnih dolgov, kateri so narasli v vojski. Ta reč bo posebno trda in težavna. Morali jo pa bomo rešiti.“ S tem je mislil takozvani premoženjski davek. Vsakdo bo moral od svojega premoženja nekaj odstopiti državi in sicer, kdor ima denar, v denarju; kdor ima posestvo, tudi v denarju sorazmerno z vrednostjo posestva. Misli se, da se bo moralo premoženjskega davka plačati 10 odstotkov stopnjevalno do 25 od premoženja. Plačati se bo moralo v kratki dobi, kakor menijo, v dobi petih let. — Kajpada majhno premoženje v denarju in na posestvu ne sme biti obdačeno.

Kak nauk naj povzamemo iz tega? Popolnoma gotovo je, da bo sedanja množina denarja po vojski silno padla. Poleg premoženjskega davka, ki bo vzel milijarde in milijarde iz prometa in jih izročil državi, ki jih bo uničila, bo treba, kakor smo že pisali, vse polno naprav in poprav v posameznih gospodarskih, katere zdaj med vojsko počivajo. Denarja bo na vsak način manj, ker odpadejo viri, ki po njih sedaj prihaja med ljudstvo: vojne dobave in razne podpore: preživljenjske, begunske itd. Ostale, oziroma na novo bodo prišle pač invalidne in vdovske in sirotne. Še nekaj naj omenjamo. Ogrska plačuje sedaj nekako tretjino vseh skupnih stroškov. V ti reči se bo treba z Ogrji temeljito pomeniti. Vsak odstotek, ki ga Ogrska več plača, pomeni stotine milijonov. Zato je pa vprašanje pogodbe z Ogrsko zdaj tako važno, da se na noben način ne sme rešiti brez državnega zbora.

Pomnimo tudi to: Množina denarja, ki je zdaj po bankah, hranilnicah in posojilnicah, nas ne sme motiti. Pride mir in z njim čas, ko se bo to naenkrat izpremenilo. Zato je pa zdaj, bolj kot kdaj, dolžnost kmetijskega stanu, da varuje svoje denarne zavode in se jih drži. Samo skupna moč združene k-metskega denarja in drugega denarnega združenstva bo kaj zalegla. Vsako cepljenje te moči bi imelo zlasti za nas Slovence najusodnejše posledice.

Še nekaj o vinskih nakladi.

Onim, ki niso posestniki vinogradov in imajo vino za domačo uporabo, se bo zadačilo vino redoma po tarifu. Le izjemoma, v posebno ozira vrednih slučajih, se bo jim obdačilo vino po dogovoru. Ti izjemni, posebnega ozira vredni slučaji so n. pr., ako kdo rabi veliko vina za domačo pijačo in gre vsled tega pri kletarjenju tudi veliko vina v izgubo.

Posestnikom vinogradov pa se bo vino redoma

Najbolj se mi je smilil mlad, lepo zrasel stotnik 27. pešpolka, katerega je na pol prinesel, napol privlekel njegov sluga. Obraz je imel omotan z žepno ruto, katere se je držala gosto strta kri. Odmotal sem mu jednostavno obvezo. Od šrapnela zdrobljena spodnja čeljust se je pobesila navzdol. Ranjenec je za razjokati mlo pogledal in mučil se je; rad bi mi nekaj povedal. Glase je bruhal iz sebe, a bili so podobni pretrganemu lajanju, ne človeški govorici. A ponudil sem mu papir in svinčnik. Tresoče je napisal:

„Vode!“

Ponujane pijače siromak niti piti ni mogel. — Moral sem si izposoditi pri zdravniku ušesno brizgalnico. Velika muka je bila, predno sem mu po kapljicah vsaj nekoliko pogasil pekočo žejo. Obvezal ga sem, kolikor se je dalo, vendar dvomim, da je kedaj okrevail.

Do bele zore sem opravljal samaritansko službo. Po vseh grajskih sobah je ležalo ali čepelo polno ranjencev. Usmilili so se mi ti ljudje, ker so trpeli žejo; mlakužaste tamošnje vode se jim nisem upal ponuditi.

V župnišče sem stopil in prosil za božjo voljo odpomoči. Mlad, prijazno usmiljeni župnik mi je zagotovil, da donese čaja in mleka. Držal je natanko čisto besedo. Za nekaj časa so se pojavile na grajskem pragu tri mladolične dame z obsežnimi vrči v rokah. Vse je vrela k njim, vsak je hotel pokusiti med prvimi hladilne pijače. Pri pogledu na to žejno množico so se dobrosrčne dame na glas razsolzile. Preril sem se med ranjence in jih s silo uvrstil tako, da je pil vsak, nobeden preveč, a vsak nekaj.

zadačilo po dogovoru, ako za letos naznani vsaj do 1. marca pri svoji občini ono množino vina, ki ga namerava spiti doma. S tem se da vinogradnikom možnost, da natanko določijo, koliko vina bo slo s kletarjenjem v izgubo in da se pri dogovoru ta množina že vnaprej izloči od obdačenja.

Izguba pri kletarjenju.

Ker uredniki nimamo vinskih kleti in vina, za to iz lastne izkušnje ne moremo reči, koliko vina gre pri kletarjenju na leto v izgubo. A vprašali smo nekatero kletarje in ti so nam dali podatke, ki jih navajamo. Ako ti podatki niso pravilni, prosimo, da se nas opozori na napake. Mi jih bomo priobčili in s tem dosegli, da se bo pri zadačenju po dogovoru povsod postopalo enotno.

Vino se mora trikrat pretočiti. Pri prvem pretakanju gre na drožah in vsled razpršenja v izgubo od polovnjaka približno 15 l, pri drugem 10 l, pri tretjem 5 l. Na kalnem vinu pride pri polovnjaku v izgubo okoli 30 l, od katerih pa se da nekaj viničarju, okoli 5 l pa je prave izgube. Zraven se lahko računi pri polovnjaku 10—15 l za dolivanje, t. j. vsušenje, torej gre 10 do 15 l v izgubo. Vse izgube na leto pri polovnjaku bi bilo torej približno 50 l. Ta množina bi se torej pri obdačenju na dogovor naj ne obdačila.

Se enkrat povdarjamo, da prosimo za popravek, ako naši računi niso pravilni.

Polovično obdačenje.

Polovično se obdači posestnikom vinogradov ono vino, ki ga rabijo za se, za svoje prijatelje, za člane svoje družine, za hlapce, dekle, kosce, mlatiče, orače, žanjice, drvarje, domače rokodelce, za delavce v vinogradu in v kleti, sploh za vse osebe, ki delajo v vinogradu ali na posestvih, ki tvorijo z vinogradom skupno enoten gospodarski obrat.

N. pr.: Posestnik pri Sv. Križu na Murskem polju ima vinograd v Mursčaku, vsako posestvo je torej v drugi občini, vendar tvorita posestvo pri Sv. Križu in vinograd v Mursčaku enoten gospodarski obrat, torej ima posestnik pravico dajati delavcem na posestvu pri Sv. Križu polovično obdačeno vino.

N. pr.: Admontski samostan ima vinograde v Slovenskih goricah, na Gornjem Stajerskem pa poseben gozdarski obrat s številnimi drvarji. Ta gozdarski obrat ne tvori z vinogradom v Slovenskih goricah enotnega gospodarskega obrača, torej bo moral samostan svoje lastno vino, ki ga rabi za svoje drvarje na Gornjem Stajerskem, dati celotno in ne polovično obdačiti, to se pravi, 1 hl po 9.50 K in ne po 4.75 K.

Vplačevanje dogovorne naklade.

Vsaka po dogovoru določena naklada se bode morala plačevati na odredbo deželne odbora vnaprej ali polletno ali četrtletno. Ako kdo misli, da se mu godi krivica, se mora obrniti s pritožbo in prošnjo za odpomoč na deželni odbor.

Pikolit, sadni mošt.

Sadni mošt, pikolit in vse, kar ni vino od vinskih trte, ne spada pod vinsko naklado in se torej ne obdači. Toda sodi, v katerih se nahaja pikolit in sovrstne pijače, morajo imeti napravljen dobro viden, razločen križ na sprednji strani ter zapisano ime pijače, ime, kakoršno je v istih krajih za take pijače v navadi.

Vprašanja in odgovori.

1. Vprašanje: Napovedal sem, da bom tri polo-

Med delitvijo čaja in mleka so se ne daleč od mesta bobneče oglasili topovi, da se je kar potreslo debelo zidovje. Naenkrat se dvigne na dvorišču hrup. Pokati je začelo iz pušk in glasno vpitje: mešalo med prasket vedno gostejše padajočih strelcev. Zenske so prestrašene viknile in jo ubrale proti hodu. Ranjenci so se plaho spogledali; zazibalo se med njimi, vse je rilo, se suvalo in gnječilo proti vratom, na prosto. Po gradu je zaoril obupen krik: „Kozaki! Kozaki so tu!“

Na ta klic so ranjenci s prestreljenimi nogami se stokaje dvignili in lazili po vseh štirih iz sobe v sobo, iskaje izhoda. Z vso močjo sem se postavil jaz pred vrata in vpil nad obupano množico, naj se pomiri, saj smo vendar za debelimi stenami pred krogami najbolj varni. Splašene, zbegane reve so poklekale pred me, mi objemale kolena ter prosile, naj jih ščitim, naj jih ne predam krvoločnim kozakom, ki bi jim golovo iztaknili oči.

Po gradu krik in vik, zunaj po dvorišču pekel strelcev. Po zraku je zadržalo glasno ropotanje propelerja. Ta meni dobro znani ropot mi je vzel trenutno osuplost in pogodil sem pravo kričoč: „Saj ni kozakov, ampak le aeroplan drči po zraku, v razburjenosti streljajo nanj.“

Se nekaj mučnih trenutkov, od vseh strani mi deče plahi pogledi in usodepolni strelci so ponehali. To je bil sedaj globok odih iz sro nas vseh, znak rešitve iz smrtnega strahu. Kot bi posinilo solnce na slano, odtalili so se groze obrazi ranjencev, vsak se je pomirjen potegnil v svoj kot.

Avstrijski aeroplan je drčal nad gradom. Se nitetni četovodja je zaukazal moštvu na dvorišču, da

vnjake rabil za domačo pijačo in sem plačal za nje tudi naklado. Pozneje pa sem se odločil, da se bom en polovnjak prodal. Ali dobim naklado nazaj? Odgovor: Doklado dobiš za prodani polovnjak nazaj, a naznaniti treba dacarju, da si ga prodal in imenovati ime kupca. Obratno pa moraš tudi naznaniti vino, ki si ga najprej odločil in naznanil za prodajo, ako ga pozneje določiš za domačo pijačo; to se ti bo naknadno obdačilo.

2. Vprašanje: V zadevi naklade za vino prosim naslednjega pojasniti: Ako bi kdo prijavil 1000 l vina za domačo potrebo, 2000 l pa za prodajo, ali potem teh 2000 l mora tekom leta prodati? Kaj pa, če to ni mogoče, ali če bi ga za domačo potrebo več potreboval? Odgovor: Onih 2000 l ni treba tekom leta prodati, ampak lahko ležijo, neobdačeni seveda, naprej v kleti. Če bi ga pa sploh ne mogel prodati, potem ga bo ali sam izpil ali ga za kajsi bodi doma uporabil. V tem slučaju plača polovično naklado. Če bi ga za domačo rabo več potreboval, potem pač toliko, kolikor ga več potrebuje, naznani dacarju, da mu odmeri naklado.

3. Vprašanje: Imam vinograd na Hrvaškem ob stajerski meji. Vino sem v jeseni zapeljal v klet na Stajersko. Ali moram tudi plačati deželno naklado? Moj sosed pa je svoje vino, ki ga je pridelal v vinogradu na Stajerskem, zapeljal k svoji viničariji na Hrvaško, odkoder ga potem v manjših sodčkih spravila na Stajersko, kakor ga pač rabi za lastno potrebo. Ali bo tudi sosed moral plačati davek? Odgovor: Hrvaško vino, ki ste ga pripeljali v svojo klet na Stajerskem, bo obdačeno, kolikor ga določite za domačo pijačo. Vaš sosed bo moral vsako vino, ki ga prinese iz svoje hrvaške kleti na Stajersko za svojo domačo uporabo, naznaniti in dati obdačiti.

4. Vprašanje: Prosim, da mi odgovorite na sledečo vprašanje: Jaz imam navado, da od vsakega letnika shranim za piti 300 l vina. Ali bom moral vsako leto plačevati deželne naklade tudi od starega vina, t. j. od tistega, od katerega sem že enkrat plačal naklade? Odgovor: Vino, ki je že bilo enkrat zadačeno, se ne obdači več. Letos seveda boste morali tudi staro vino, določeno za domačo pijačo, obdačiti.

Naše žrtve za domovino.

Zalostna novica je ranila srce materi in štirim sestram, ko so dobile poročilo od č. g. vojnega kurata, da je zadela italijanska krogla pridnega in poštenega mladeniča Janeza Meglič iz Zabovec pri Ptujju. Žrtvoval je svoje življenje v 28. letu za domovino in cesarja. Mnogo lepih pozdravov je pošiljal domov; tolažil je svojo zalostno mater in sestre. Močno si je želel obiskati svoje domače, a želja se mu ni izpolnila. Bog ga je prej poklical k sebi in ga preselil v večno domovino, kjer ni trpljenja in ne grmenja topov. Bog daj, da bi se enkrat skupaj veselili nad zvezdami!

Od Sv. Jurija ob Pesnici poročajo: Naše vojne žrtve vedno močneje naraščajo. Čermenek Franc iz Gornje-Pesnice je od granate zadet padel v Dornbergu pri Gorici. Mizar Tertinek Maks je decembra umrl v dunajski bolnišnici. Janez Herman, sin župniškega viničarja, je padel kmalu po vrnitvi z dopusta blizu mesta Asiago. Pri Bžežanih je padel Avgust Trabos. Ob Soči je našel junaško smrt Ant. Kager s Pesnice. Že dne 24. junija pa je pri Folgariji padel tu rojeni Frid. Lešnik, hlapec v Selnici. Izve se tudi, da je Anton Bauer, posestnik na Vrhovcih, ki je bil vjet v Pzemislju, čez 5 mesecev v Rusiji umrl. Kolikor se je dozdaj izvedelo, je bilo od

je streljalo. S tem je zakrivil občno paniko, ki se bila lahko v gnječih med vrati hudo osvetila.

Se predpoldne je priropotalo pred grad 60 rusinskih „išta hajta“ vozčkov. Vse ranjence, ki niso mogli hoditi, smo naložili na te uprege in od so se proti Lvovu v bolnišnice. Grad je bil sedaj za pet prazen, le vzduh po stati človeški krvi se je neprijetno valil po s slamo natlačenih sobanah. Dela ni bilo nobenega; oči so me zasrbele od prečute noči, zazdehalo se mi je na široko in menil sem: Januš, popravi si nekoliko od bedenja razmetane ude s spanjem. Sanitejem sem se naročil, naj me pokličejo v slučaju potrebe in podal sem se na obhod po gradu. Iztaknil sem sobo s posteljo, si sezul samo čevl, zaslužno sladko zahrjavsal. Sanjal nisem nič, pa spal, kot bi me angeli zazibali, dolgo do večera.

Peketanje konjskih kopit, hripavo zategnjene klci in par strelcev iz bližine mi je pretreslo uspane živce, da sem se zavedel, kje da sem. Bliskoma sem hušknil iz postelje, pograbil čevlje v roko in jo ubral proti izhodu na razgled, če zopet kako teslo nepotrebno ne poka v zrak. Grajski hodniki so bili vsi prazni, dvor istotako, nikjer žive duše. Solnce je bilo že zatono.

Vmraku in v popolni samoti so mi zagomazeli mravljinči strahu po hrbtu. Konjska kopita so zapeketala v naglem diru po cesti. Moje oči so prestrašeno uzrle doslej neznane snižarje — kozake! Trenutnega strahu, ki me je bliskoma preletel, ni mogoče popisati. Saj sem z lastnimi očmi gledal divjake, o katerih se je tedaj govorilo, da celo mrtvim iztikajo oči!

(Dalje prihi.)